

אי יישום תיקון 14 לחוק משק החשמל, תשנ"ו - 1996: ייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת

עמדת "אדם טבע ודין" לדיון בוועדת הכלכלה – אוקטובר 2020

ייצור החשמל והביקוש לו במדינת ישראל עולים בהתמדה משנה לשנה. לשימוש המאסיבי באנרגיה שמקורה בדלקים מזהמים, וביניהם גז טבעי, השפעה ניכרת על הסביבה ובריאות הציבור. **קידום משמעותי של אנרגיה מתחדשת הוא הכלי המרכזי להתמודדות עם ההשפעות של השימוש באנרגיה.**

כדי להבטיח את המעבר של משק האנרגיה בישראל למשק בר קיימא, המתבסס בעיקרו על אנרגיות מתחדשות, נדרשים מספר צעדים. ביניהם – פיתוח של רשת החולכה והחלוקה כך שתהיה מתקדמת ויעילה עם פנים לעתיד (שתוכל להכיל כמות משמעותית של ייצור ממתחדשות) יחד עם גיבוש של תכנית רב שנתית לייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת.

בשנת 2017, נכנס לתוקף תיקון מס' 14 לחוק משק החשמל (תכנית רב-שנתית וועדה בין-משרדית לעניין ייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת). מטרת החוק, לעגן בחקיקה ראשית את חשיבות קידומה של האנרגיה המתחדשת ולהתגבר על החסמים העומדים בפני עמידה ביעדים (הצנועים) שקבעה לעצמה מדינת ישראל במסגרת הסכם פריז.

אמנם מאז נרשמה התקדמות מסוימת בקידום השימוש באנרגיות מתחדשות במשק החשמל בישראל, אך נדמה שהוראות החוק זכו להתעלמות בוטה ממשרד האנרגיה.

בתיקון לחוק נקבע כי שר האנרגיה יגבש **תכנית רב שנתית** לעניין ייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת. כמו כן, מוצע להקים **ועדה בין-משרדית**, שיכהנו בה חברים ממשרדי הממשלה הרלוונטיים ואשר תפקידה יהיה קידום ייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת ובכלל זה, מתן המלצות בדבר דרכים לצמצום או הסרה של חסמים העומדים בפני פיתוח ייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת.

מפניויתנו למשרד האנרגיה עולה כי עד כה **לא גובשה תכנית עבודה, לא הוקמה ועדה בין-משרדית** (והיא בוודאי שלא פרסמה את המלצותיה) **וכי רק עכשיו מתקיים דיון דיווח ראשון** בוועדת הכלכלה על עמידה ביעדים לייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת שנקבעו.

יתרה מכך, בפברואר 2019 אישר שר האנרגיה את **תכנית פיתוח לרשת החשמל** אך בסוף 2019 תכנית הפיתוח לא עמדה ביעדים. במאי 2020, לאור משבר הקורונה, החליט משרד האנרגיה על האצה של מספר פרויקטים וביניהם פיתוח רשת החשמל – **"כדי לשרת את ישראל ותושביה שנים דנות"**. אך בתחילת החודש דווח כי מבקשים מלינים כי בקשותיהם להתחבר לרשת נדחים בעילת **"אין רשת"**. כלל לא ברור כמה אחוזי מתחדשות תוכל להכיל הרשת אם וכאשר תסתיים תכנית הפיתוח שראוי וכדאי להאיץ אותה כבר עכשיו.

אדם טבע ודין קוראת לוועדת הכלכלה לקבל התייחסות לצעדים אשר בכוונת משרד האנרגיה לנקוט כדי להבטיח את יישום הוראות החוק. בין היתר יש לקבל לוחות זמנים להקמת הועדה הבין-משרדית, לגיבוש תכנית רב שנתית לייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת ועדכון סטטוס על תכנית פיתוח הרשת והתקדמותה – ובפרט מידע בנוגע לכמה אנרגיה מתחדשת תוכל להכיל הרשת.